

Proljeće se budi . . .

Još malo, moguće još samo desetak dana, i zima će sasama da ode. Toplo sunce skinuti će ledenu koru sa plodne zemlje, a probuđena priroda započeti će svoj praiskonski posao radanja i stvaranja novoga života . . .

I čovjek pojedinac kao da svakog proljeća počme iznova da živi. Sprema se na rad. . . Hoće da u život provede one zamisli, koje je za dugih zimskih večeri zamislio. . . Seljak . . . da zasije ovo i ono . . . da iskrči onaj komadić zemlje. . . Radnik . . . da primjeni ono znanje, koje je ove zime stekao . . . da si time poboljša . . . Obrtnik . . . da kupi novi, savremeniji alat. . . Trgovac . . . da nabavi ovu i onu robu . . . više i jeftinije . . . I tako svaki čovjek pojedinac. . . Pa prema tome i zajedniče ljudi treba smišljeno da se u proljeće trgnu na nov intenzivan rad za svoje dobro. Mi u Samobru

vidjeli smo kolike koristi nam donosi promet stranaca. O toj činjenici nema više debate. A sada oni, koji su pozvani i koji su na položajima, treba

smišljeno u tom pravcu da počmu sa radom.

Imademo Klimatsko povjerenstvo. Ono imade neka, i ako minimalna sredstva, kojima raspolaže. Ono si može i jednim energičnim zahvatom ta sredstva da poveća. Klimatsko povjerenstvo trebalo bi da bude najaktivnije od svih samoborskih korporacija. Propaganda. . . brošure . . . dopisne karte . . . pa moguće i koji propagandni film . . . novinski članci . . . slike . . . Stalno i neprekidno naglašavanje i vikanje da je Samobor najljepši . . . najzdraviji, da nema prašine, da ima ljekovita kupališta šume . . . dobra i jeftina hrana. . . A da zaista baš sve tako i bude stoji do Klimatskog povjerenstva i do ostalih mjerodavnih. Sav taj posao imade Klimatsko povjerenstvo u programu, pa se nadamo, da će taj biti i izvršen.

Drugi dio rada, za napredak našeg mjesta i okoline, treba da izvrše drugi ljudi.

Premalo se kod nas propagira voćarstvo. Gdje nam je rasadnik? Sa malo planskog rada ova je grana privrede ve-

oma aktivna, naročito za nas koji smo blizu grada, koji može da apsorbira sav prirod.

Dalje. I građani i seljaci možda bi mogli racionalnije da iskorišćavaju svoja polja. Poznato je, da kultiviranje ricinusa, koji kod nas uspijeva dobro, donosi više koristi nego neki drugi usjevi! A kupnja priroda je unapred osigurana. O tome donjeti ćemo u našem narednom broju jedan informativni članak. Dalje. Kod nas raste mnogo buča. Ako se samo malo spretno udesi mogla bi se izvući velika korist prodajom koštica. Sve je to veoma jednostavno — samo treba netko da dođe i da stvarno ljude savjetuje i podučiti.

. . . Dakle . . . eto . . . proljeće se budi. Protegnimo se ljudski i učinimo ono, što nam je dužnost. Očekujemo od ljudi koje smo direktno ili indirektno postavili sebi na čelo, da nas vode i upravljaju. Očekujemo, da nam pokažu onaj najbolji put, kako da si u novoj godini stvorimo što bolji i ljepši život.

Jedan neuspjeli izlet.

Ovih dana boravio sam, ako i samo kratko vrijeme, opet jednom na domaćoj grudi u mom dragom Samoboru. Razni poslovi ugodni i neugodni doveli su me ovaj put na domaći prag. Milije bi mi doduše bilo da sam došao da se rasonodim ili da uživam barem jedan dan u krasnoj zimskoj prirodi samoborske okolice. No to je bilo ne moguće i sa tugom u srcu morao sam gledati gomile skijaša i planinara, kako se razmišljaju po samoborskoj gori, da se zabave i naužuju ljepota zime. Ođje su ona davna vremena, kad smo mi mladići puni oduševljenja, sretni i bez briga krčili put planinstvu i zimskom sportu u samoborskoj gori. Bili smo bijele vrane, a danas su takovi oni, koji se bore proti sportu. A i pravo je tako.

jer je bijeli sport prekrasan i sretni oni, koji mogu, da ga se naužuju.

Jutarnjim vlakom pošao sam u Samobor i to iznimno u drugom razredu u uvjerenju, da će tamo biti toplije. Snijeg je po malo padao, duvao je dosta oštar vjetar, što je sve pretkazivalo, da će u Samoboru biti još hladnije. Za mene, koji sada tako često putujem iz Beograda i natrag, taj se je samoborski put protegao u beskonačnost i jedva sam čekao, da se ta tortura jednom svrši. Drugi razred bio je doduše prazan, tek nekoliko putnika, ali sam se prevario misleći, da će ovdje obzirom na toplinu biti bolje. U početku išlo je još kako tako, ali što bliže Samoboru, hladnoća je rasla.

Peč u sredini vagona slabo je vršila svoju dužnost, no ona tome sirota nije bila kriva, jer nije bilo nikoga, tko bi joj pomogao u toj teškoj dužnosti. No i to se je

svršilo i vlak je konačno stigao bez zakašnjenja, stigao na cilj. S njim sam stigao dakako i ja, ali s ozeblim nogama. Samobor i gora mu prekriti debelim bijelim plaštem neobično su privlačivi.

Sve te tu zove, da se otputiš na bilo koju stranu, jer je u Samoboru i njegovoj gori sve lijepo i sve privlačno. Skijaši naravno traže pogodne terene, kojih ovdje ima dovoljno, dok je planinaru zapravo svejedno, na kojoj će strani i kojim putem gaziti debeli snijeg, što je prekrilo čitav kraj.

Pred autobusom, što čeka na samoborskoj stanici, velika gužva. Karte za autobus izdaju se u vlaku za vrijeme vožnje, ali i pred stanicom. Tu se pregledavaju već kupljene karte, a pojedinci, koji su se tek u zadnji čas odlučili, da će autobusom, traže novce i kupuju karte. I sad naravno čekaj pred autobusom, ako se slučajno požurio, da

SAMOBOR i PODSUSED TIVAR ODIGEBAR
nose dobra i jeftina

Borba „Lige za suzbijanje tuberkuloze“

Sušica ili tuberkuloza je zarazna, kužna i priljepčiva bolest. Klica joj je živa, sitna i ne može se vidjeti prostim okom. Tisuću klica nanizanih dale bi niz od 1 milimetra dužine. Uzročnik sušice je poznat od godine 1882 kada je njemački učenjak Robert Koch dokazao zaraznu klicu stapičasta oblika (Kochov bacil) koji se nalazi u svakom sjelu sušice. Sušična zarazna klica i sama je otporna. Izvan tijela čovječega ili životinjskoga ne napreduje i ne množi se, ali joj inače ne škodi zima, usahnuće pače ni gnjiloća. U mraku i vlazi dugo se drži. U plivački drži se više mjeseci živa i zarazi osobito u svakom mračnom zakutku. Razmjerno je najbrže uništuje svjetlo; u običnoj dnevnoj svjetlosti uginu za nekoliko dana, u izravnoj sunčanoj svjetlosti već za nekoliko sati. Osim sunca brzo ju ubija vrela voda, jaka lužina, sve kiseline, lizol i sublimat.

Sušica je najraširenija bolest na svijetu, koja hara više od svake druge pošasti ili rata, jer hara neprestano. Na sveslavenskom liječničkom kongresu u Beogradu u rujnu 1926 referat o sušici u Hrvatskoj i Slavoniji kazuje, da svaki četvrti mrtvac umire od sušice, a taj je broj vrlo velik u poredbi sa stranim državama te dokazuje, da su uvjeti za širenje sušice kod nas vrlo povoljni. Sušica ili tuberkuloza udomila se u svim gradovima i selima, te nam zarazi porodice, a najviše situu djecu i mladež u naponu snage, potkapa temelje narodnog opstanka i uništava pravi napredak. Od velike je važnosti dugotrajnost te bolesti i poznata je pučka kritika: «da se jedan sušičavac održi na životu, treba troje zdravih za njega da radi». Statistika «Škole narodnog zdravlja» od g. 1933 dokazuje da u našoj državi boluje svake godine oko 600.000 ljudi od sušice i da naša država gubi svake godine porodi sušice na privredi od prilike 10—12 milijarda dinara. Izdanje dr. A. Stampara «Socijalna medicina» III. dio «Tuberkuloza» od dr. S. Savića od godine 1926 uzima kao fakat, da u cijeloj državi godišnje umire od tuberkuloze 50—60.000 ljudi i boluje 350—500.000 od kojih su 150-200.000 teški, bacilozni slučajevi upućeni na tuđu pomoć. Gornje brojke dokazuju da je tuberkuloza najveća socijalna bolest. Uzroci širenja tuberkuloze su socijalne naravi, a glavni zahtjev kod suzbijanja leži u tome, da se omogućiti izolacija otvorene tuberkuloze. Netašica stanova i higijenska gradnja kuća su velikim uzrokom širenja tuberkuloze.

Od sušice mogu oboljeti svi organi, ali po najvećem obiole pluća, grkljan, mezgrovne žlijezde, kosti, zglobovi mozgovne opnice, crijeva i koža. Najviše ima plućne i žlijezda ne sušice (škrofule.)

Gdje sušične zarazne klice zasjednu u tijelo i nadu povoljne prilike, razmnože se u milijune i milijune i uzrokuju upale i čvorice.

.....
što prije stigneš od vlaka pred stanicu. U ljetu to još ide, ali zimi, kad si premrznut sišao s vlaka nije to baš ugodno. Pa onda guranje, nagomilavanje putnika kod vratiju, smetanje prolaza, sve su to ugodnosti, koje su običajne kod naših putovanja.

Konačno smo krenuli, da se istovarimo na glavnom trgu, prekrivom dakako visokim snijegom, kroz koji se samo tu i tamo provlači kakova putanja, da prođeš s jednog kraja na drugi. Ta ne setu smo u ljepoj božjoj prirodi, iko da se još i na to obazire. No neka se moji Samoborci radi toga ne uznemiruju, kad ni u našim velikim varošima i malim varošicama nije nista bolje.

Posao sam u «Lavicu», da se u nje nom kolu malo ogrjeem a onda po poslu. Prijatelja Đorđica, kojeg sam samostalno potražiti, sreo sam na trgu. Ugovornih smo se stanak za pola sata dakako u birnici, s jedne strane, da ne rašimo tradicije, a s druge jer se u birnici raspravlja mnogo bolje i komotnije, nego li ma gdje drugdje. Drugi mi je put bio u lječionicu. Istina je, da su ove ustanove tek sada došle do prave svoje vrijednosti. Sad zaista ako hoćeš ili ne ćeš moraš štediti, jer ti se ne isplaćuje gotovo

Već samim silnim umnožavanjem oduzimaju tkivu i tijelu potrebnu hranu, a time ga troše. Upaljeno se tkivo i čvorici pomalo pretvaraju u bijelu sirastu tvar i ujedno se razgnoje. Zarazne sušičave klice tvore svojim životom u oboljelomu tijelu opasne otrove koji kolaju krvlju po svem tijelu i uzrokuju vrućicu, kad blažu kad žešću. Od sušične zaraze, ma gdje se ona zalegla, šteti cijavo tijelo i preopa da. Sušica nije nasljedna bolest. Rađamo se na svijet nezaraženi tuberkulozom. Tek se kasnije u životu zarazujemo.

Razuman čovjek, koji želi da ne oboli od sušice, treba da se bori na dvije strane 1) da se čuva, kako se ne bi zarazio mnoštvom klica; 2) da živi tako, da mu tijelo ne izgubi otpornih sila za eventualnu borbu protiv sušice.

Kako se prenosi sušica od bolesnika na zdravog? Putev zraka kroz pljuvačku (hrakotinu). Iskašljanu pljuvačku i gnoj, u kojem ima obično na milijune sušičnih zaraznih klica, ljudi razgaze, te kad se ista posuši primješa se drugoj prašini. Prašina se diže u zrak, te se ujedno sa zrakom udišu i te zarazne klice. Na danjoj svjetlosti, a naročito sunčanoj, klice tuberkuloze brzo uginu, pa se i izvan kuće sušica i ne prenosi zrakom. U stanu osobito tjesnom, prepunjenom, mračnom i nezračnom, nečistom i vlažnom drže se mjesec, pa ih udišu i mogu se njima zaraziti svi ukućani, ako je samo jedan sušičavi u kući. Kad bolesnik kašlje, živo govori, kad se smije, razprši se njegova zaražena slina i pljuvačka u veoma sitne, obično nevidljive kapljice. Te kapljice poprskaju sve što dohvate od prilike na 1 m daljine. Na taj način dođe mnogo tuberkuloznih klica u zrak, a sa zrakom u pluća onoga, koji ga blizu sušičavoga udiše. Klice sušice mogu doći u čovjeka i sa prijesnim (ne kultanim) mlijekom od sušičavih krava—muzara.

Nitko neka ne pljuje na zemlju i na pod, nego samo u svoj rupčić ili pljuvačnicu. Rupčić treba često mijenjati da se jako ne zagadi. Kad kašlje, no ili kišemo metnimo pred lice rupčić. Ne daj, da ti ko ljubi djecu u usta. Čuvaj se kapljica slina iz usta drugoga čovjeka! Dah jednoga čovjeka otrovan je za drugog!

Pijanstvo roditelja uzrokuje, da im djeca već od rođenja naginju na sušicu. Djeca pijanica mnogo više umiru od sušice nego djeca trijeznih roditelja. Svaki, bilo po krvi i po rodu, najzdraviji može uhvatiti sušicu, ako mu nepovoljne prilike znatno oštete tijelo i slome njegovu otpornu snagu.

Oslabljeno tijelo naginje na sušicu. Sušica se često očituje na ljudima, koji se slabo hrane, koji stanuju u nezdravom stanu. «Jedna soba vrata su groba»

.....
ništa. No o tom raspravljati ne vrijedi, kad taj jad pritiše i mnoge druge. Posao je bio brzo svršen.

Malo razgovora s dobrim prijateljima i malo raspravljanja s mojim dragim Adolfom i prije podne je prošlo. Da ostanem u Samoboru, a da ne izađem u moju dragu okolicu i u moja ljepa brda, bilo bi mi teško. Dakle ne preostaje drugo, već se ukrcati u autobus i domoci se stanice.

Put u Zagreb bio je mnogo interesantniji. Cijeli vagon drugog razreda od velike česti napune školska djeca Siromaštva ta djeca! Kad će već jednom prestati ta tortura i đačkom vožnjom. Zar je čudo, da ta djeca ne mogu u školi napredovati onako, kako se to od njih očekuje. U ljetu to još ide, ali zimi, pak rano jutrom i kasno u večer. Oni stariji dolaze doduse na svoj račun neslanim salarima i više nego objesnim ponašanjem, ali gdje je to odgoj. A oni mali? Što sve ti vide i čuju, bolje da se i ne govori.

Posao sam u poluvagon drugog razreda. Druga polovina tog vagona opredjeljena je za željezničke radnike. Vrata radi peći, koja ima da grije čitav vagon — otvorena su, ali u poluvagonu, koji zastupa dru-

Osobito naginju na sušicu i stradavaju od nje oni, koji se podavaju piću i razvratnom životu. Pijanice obično dosta i umiru od sušice. Djeca ponajviše boluju od sušice od 2—4 godine, u toj dobi puze i igraju se po podu, po prašini, sve trpaju u usta, a ako kuća ima sušičavoga bolesnika, lako se tom prilikom zaraze. Sušica se potajno i podmuklo zavuče u tijelo, lagano se razvija do prvih očitih pojava, pa obično godinama slabi i muči tijelo, dok ga ne shrvava. Sušica se može neko vrijeme pritajiti, ali se i opet povraća da iznova bukne. Često se i sama od sebe izgubi. Da se od sušice očuvamo nužno je u svakom pogledu držati se higijenskog načina života, jer lakše se od sušice očuvati nego izliječiti. Za djecu i odrasle nužni su suhi, svjetli i zračni stanovi, koje treba čisto držati. Čistoća, zrak i sunce najveći su neprijatelji sušice i oni najviše zatiru njezine klice. Naučimo se i noću držati otvorene prozore. Ne držimo prašine u sobi, brišimo pod ovlaženom metlom ili mokrom krpom. I ujeti valja čisto držati i djecu zarana učiti, da im postanu odvratne nečiste stvari. Protiv zdravlju, čistoći i pristojnosti mnogo griješe svi oni, koji pljuju i iskašljaju gdje se nalaze. Za to je preka potreba, da svaka kuća i svaki prostor u kojem se živi, ima spremnjenu, do polovice vodom punjenu i pokritu pljuvačnicu. Nije to okružnost protiv tuberkuloznomu, da ga se pouči, kako se ima ponašati, da ne naskodi drugome, kako to čini svaki dispanzer i zavod za liječenje tuberkuloze, koji discipliniraju svakoga bolesnika, kako se i ma vladati prema sebi i drugima. Mladež koja je iz sušičave porodice a po svom tjelesnom sustavu naginje na sušicu, neka se nipošto ne žuri sa ženidbom ili udajom. Neka počeka, da prođu najmanje tri godine od zadnjega znatnijega znaka sušice. Staro je iskustvo, da sušičavim djevojkama bolest vrlo često krene na gore, pa i na zlo, ako se premlade udađu, pa u braku odmah zatrudne, a u drugu ruku sušičava mati je mnogo opasnija po buduću naraštaj, nego li sušičav otac.

Današnje liječenje sušice je mnogo napredovalo. Sušica može se izliječiti, ali samo u početku. Bolesnici izlažu se svježem zraku i suncu te leže i zimi u zaklonu dobro pokriveni na otvorenim prostorima, snažno se hrane, dobro njeguju. Ne liječe se samo pojave bolesti, nego se pobija specifičnim lijekovima i uzrok bolesti, to jest same klice sušice i njezine otrove. Dječji ambulatorij i dispanzer u Zagrebu daje besplatno svakomu točne liječničke upute. Ovaj način liječenja sušice daje tako veliki napredak, da nekoji zavodi iskazuju do 80 % izlječenja od tuberkuloze.

Prophylaktično cijepljenje protiv tuberkuloze, slično kao protiv boginja, jest ideal svakoga liječnika. Glasoviti francuski nauče-

.....
ni razred od te se peći ne osjeća baš ništa. Da zimski štimung bude još prirodni kroz slabo zatvorene prozore prši u vagon i snijeg. Mladi snijeg, kako su me podučili u vlaku. Kad je došao kontrolor, jer Samobor ima sada i kontrolora, što ja nisam znao, upozorio sam na ovo lepršanje snijega. Odgovor je bio «pa to je posve naravno». Zar ne, šaljiv odgovor? Ali je zaista naravno, kad prozori ne zatvaraju, kako treba. No ja mislim, da bi se valjda dalo nekako doskočiti, da to ulaženje snijega u vagon prestane i da ne bi trebalo da to bude naravno.

Nakon sata vožnje sa smrznutim nogama i dobrom kihavicom, ja sam se iskrcao u Zagrebu, srditi na samog sebe, što sam se vozio u gospodskoj klasi, kad bi sigurno bolje prošao, da sam zašao među smrtinike ispod gornjih deset hiljada. No život je škola, pa valjda u budućnosti neću više pasti u sličnu grešku.

Ovaj puta sam se vratio iz mog dragog Samobora nerazpoložen i nezadovoljan. Pa mora valjda i to jednom biti ili sam ja već ostario. No bit će ovo posljednje.

FRAN ŠUKLJE

njak pok. Calmette, jedan od direktora pariškoga Pasteurovoga instituta, cjepio je djecu tuberkuloznih roditelja u dobi do jedne godine sa serumom, da ih očuva od tuberkuloze. Oko 4.000 cijepljene djece ostalo je na ovaj način posvema zdrava. Djeca, koja su cijepljena tim serumom, bila su osigurana od bolesti, usprkos što su dalje živjela sa svojim tuberkuloznim roditeljima.

Što to znači, bit će svakomu jasno, kada saznamo, da od stotine djece u dobi od jedne godine, koja žive pod takvim uslovima (bolesni roditelji) umire poprečno 80-90%. Vrednost zaštitnoga (preventivnoga) cijepljenja proti tuberkulozi još se ne da odrediti ni u pozitivnom ni u negativnom smislu. Ako se može povjerovati uspicima koje ostavljaju novija ispitivanja, izgledi na uspjeh nisu beznađni, ma da zadatak nije ni oaliko jednostavan ni onako jednolik, kako se u početku zamišljalo.

U Samoboru 5. marta 1935.

Dr. Ortynski

Gradnja velike tvornice koža?

Ovih dana pronijela se po Zagrebu vijest da će u Samoboru biti izgrađena velika tvornica koža, koja bi zaposlila i do 1000 radnika. U Samoboru još se o tome ništa pozitivno ne zna. Činjenica je, međutim, da velika zagrebačka tvornica koža u Kolarškoj ulici mora, prema regulatornom planu da se nekuda premjesti. Za Samobor bilo bi od ogromne koristi, da u tim vijestima imade nešto istine i da se ona zaista ostvare.

Za majku.

Prva je riječ, koju dijete protepa: Majka. Koliko bi bilo više sreće u životu, kad bi to bila i zadnja čovjekova riječ!

Majka čuva naše zdravlje, bdi je nad našim razvitkom, trudi se oko naše naobrazbe, ali ona pazi i na naše poštenje, čistoću naše duše i odgoj našega srca. Ona ne da, da nas ostavi mir i lirisnost u vremenima teške sadašnjice.

Sve, što smo postigli u životu, što nosimo u svojoj duši i srcu, sve ima da zahvalimo njoj.

Pa ipak — majka je najslabije plaćeni radnik na svijetu, iako su njezini napori teški i mukotrpnji.

Što ona sve ne čini za svoga muža, za svoju djecu!

Ona je žena, majka, njegovateljica, odgojiteljica, prijateljica, učiteljica.

U teškim časovima ona sokoli, razvedruje, tješi, razveseljuje.

S oskudnom našom zaradom ona razumno upravlja i čudesa stvara.

U svijetlosti, — ona je junak dana; u mraku — ona je luč.

Ona nas sve vodi i mi svi idemo za njom.

Na se misli najmanje.

A što smo mi, muževi, za nju učinili?

Naš ponos, naša ljubav i osjećaj dat će nam snage, da u današnjim teškim vremenima za našu majku i njezinu starost doprinesemo malenu žrtvu.

Sklopimo životno osiguranje!

Ako dnevno pregorimo samo 2, 3 ili 5 dinara, plaćajući ih za životno osiguranje, njima, majkama naše djece isplatiće se u slučaju naše smrti odmah cijela osigurana svota od 20.000 —, 30.000 — ili 50.000 — Dinara.

Ta će svota biti vječno blagoslivljena, jer će našim majkama priteći u pomoć u najtežem času.

A ako sami doživimo svoju 55 tu, 60 tu ili 65 tu godinu, osigurana će se svota

isplatići nama. To će biti prisilna naša štednja za stare dane.

Tko misli na budućnost svoju i svoje obitelji, taj će se osigurati na život!

Za provedbu životnih i ostalih vrsti osiguranja preporučamo naš opće poznati najstariji i veoma rašireni domaći zavod, osiguravajuću zadrugu «CROATIJU», osnovanu još god. 1884 po općini slob. i kr. glavnog grada Zagreba, koja će svakome, tko se na nju obrati, najspremnije dati sve potrebne upute i smjernice.

Broj osiguranika «CROATIAE» doseže skoro cifru od 100 tisuća članova. Na raznim štetama i osiguranim glavnica isplatiła je «CROATIA» od svoga postanka do sada svotu od blizu 200 milijuna dinara, a ukupne osigurate svote i osiguranjem pokriveno vrijednosti kod «CROATIAE» dosegle su već skoro 10 milijarda dinara narodne imovine.

Ove cifre jasno govore o velikom povjerenju, s kojim našu «CROATIJU» susreću svi narodni slojevi.

A povjerenje je u naš najstariji domaći osiguravajući zavod potpuno, poglavito s razloga jer ga opravdava 50-godišnji rad «CROATIAE», koji je uvijek bio i jest prokušano stručan i solidan te zato i uspješan.

Sklapajte dakle svoja potrebna Vam osiguranja svih vrsti kod osiguravajuće zadruge «CROATIAE» i Vi, koji njoj dosele niste poklonili svoje povjerenje.

Domće vijesti

Zahvala dvora na pozdravu Kralja.

Na predsjednika Mjesnog odbora Jadranske straže u Samoboru poslao je zahvalu Ministar Dvora g. Milan Antić po nalogu Kraljevskih Namjesnika zahvalu Mjesnom odboru Jadranske straže na pozdravima podnesenim Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. sa četvrtne redovne skupštine.

Samoborska štedionica

održavati će svoju 62 redovitu godišnju glavnu skupštinu u nedjelju dne 31 o. mj u 4 sata popodne u svojim prostorijama. Gospoda dioničari koji toj skupštini žele prisustvovati, neka izvole svoje dionice položiti na zavodskoj blagajni najkasnije do 21. o. mj.

Pripomoćna zadruga.

održavati će svoju redovitu godišnju skupštinu u nedjelju dne 31 ožujka u 11 sati prije podne u Trgovišnoj vijećnici. U koliko u 11 sati ne bi bio dovoljan broj članova prisutan održaje se skupština jedan sat kasnije bez obzira na broj članova.

Upozoruju se gg. zadrugari u koliko imadu staviti kakove prijedloge da ih na glavnoj skupštini iznesu.

Samobor na geodetskoj izložbi u Zagrebu.

Od 3 do 10 ožujka bila je u Zagrebu otvorena Geodetska izložba, koju je priredilo društvo geodeta i geometara sekcija Zagreb. Na toj izložbi bio je Samobor zastupan veoma lijepo. Bile su izložene četiri mape, i to jedna mapa od starog Samobora, koju je g. 1764 izradio Prausperger a poslije prema originalu precrtao Milan Lang, te još dvije starije mape i najnovija mapa Samobora, koju je izradio Milan Švarić. Ove mape, a naročito ona historijska, izazvale su na izložbi zasluženu pažnju. Izložbu su posjetili i razgledali predstavnici visokih crkvenih, civilnih i vojnih vlasti. Predsjednik zagrebačke sekcije društva geometara i geodeta Milan Švarić, sa po jednim govorom, otvorio je i zaključio ovu izložbu na kojoj je Samobor bio dostojno zastupan.

Često primjećujem

da je životno osiguranje više stvar osjećaja nego novčane mogućnosti.

Muš koji zaista ljubi svoju ženu i djecu, osigurati će se na život!

Stručno provodi životno osiguranje:

FRANJO KUZMIĆ

apsol. kr. vis. škole za trgov. i prom. u Zagrebu
Zagreb, Brebrnjak 47

članovnik „CROATIAE“ osiguravajuće zadruge

Duhovne konferencije.

Kongregacija gospođa i ove je korizme priredila za građanske gospođe Duhovne konferencije. — Govorio je vrlo vješto pred. g. O. Dr. Antun Allirević D. I. rektor isusovačkog kolegija, i to na 11, 12. i 13. ožujka u prostorijama Pučke Čitaonice. Konferencije su bile posjećivane i u četvrtak 14. ožujka svečano završene u župnoj crkvi zajedničkom sv. pričesti.

Izložba Nacionalne radinosti

U cilju što intezivnijeg podupiranja domaće radinosti, Pr. vredna akcija Narodne odbrane «Svoj svome» priređuje u Beogradu od 21. aprila do 2. maja tekuće godine izložbu Nacionalne radinosti.

Oko stotinu domaćih tvornica svijeta i veći broj zanatlija prijavili su učestvovanje sa svojim proizvodima, tako da će ova izložba biti jedna od najvećih ove vrste kod nas, te se na istoj možete opskrbiti sa svim artiklima koje trebate.

Učesnici uživaju povlasticu u vožnji na državnim željeznicama i brodovima u polacijene.

Akademija Križarskog Sestrinstva.

Priredena na 3. o. mj. u dvorani «Pučke Čitaonice», bila je tako dobro posjećena da se morala drugoga dana ponoviti. Naše križarice doista su neumorne u svom plemenitome radu. Za svoje jasno određene ideale rade ustrajno i sve smjelije. Njihove priredbe upravo osvježuju potišteno duhove sadašnjice, uvijek djeluju odgojno, a na nenapadni način korigiraju moderne zablude. Proslav što ga je izrekla djevojačkim dostojanstvom i s potpunim uvjerenjem gđica Albina Vrkljan iz Zagreba, odlikovao se neobično branom dikcijom i bio upravo krcat dubokim mislima, koje se osvajaju i zanose. Igrokaz «Gdje je sreća?» zorno i potresno predočuje žalosne posljedice kobnih na stranosti savremena društva, a koje se na svijetlu uzornog praktičnog katolič. života rasplinjuju poput mraka ispred sunčanih zraka. Križarice su izvrsno odigrale i one najteže uloge duševnih preokreta i boli. Akademija je završena pjevanjem Križarske himne.

Zadruga Državnih Službenika za nabavku kredita u Samoboru

Upravni odbor na redovnoj sjednici održanoj 14. veljače zaključio je da na dan 24. ožujka u 9 sati prije podne u gradskoj vijećnici održi 11. redovnu godišnju skupštinu.

Ako određenoga dana u određeno vrijeme nebude prisutan dovoljan broj zadrugara, skupština će se održati sa istim dnevnim redom jedan sat kasnije, ako bude prisutna većina upravnog i nadzornog odbora i jedna desetina zadrugara.

Primjedba: Godišnji račun stoji na uviđaj zadrugarima u kancelariji zadruge (u red upravnika pošte.)

Na skupštini će se rješavati o onim predlozima i žalbama zadrugara, koji budu podnijeti najkasnije osam dana prije skupštine

Početak građevne djelatnosti

Po svim znacima opaža se da je građevna djelatnost u Samoboru pokrenuta iz mrtvila u kojem je bila zadnje sezone. Za koji tjedan započeti će gradnja na parceliranoj zemljištu g. Milana Praunspbergera u Gornjem kraju gdje će se izgraditi sedam malih vila, koje će sve biti u istom stilu. Na ovom terenu projektirana je mala ulica, koja će se sa vremenom potpuno izgraditi. Po želji sadašnjih vlasnika, koji podižu ove vile, imala bi se ta nova ulica nazvati imenom bivšeg vlasnika zemljišta Milana Praunspbergera. Izgradnjom nove velike tekstilne tvornice započeti će se za kratko vrijeme. Osim toga podneseno je općinskoj upravi nekoliko molba za građevne dozvole i to za jednu jednokatnicu i nekoliko manjih kuća. Iza parka kod Gradne parcelirano je zemljište Premelčić i time je dobiveno nekoliko gradilišta na jednom od najljepših položaja u Samoboru.

Za uložnice Samoborske štedionice

daje tvornica cigla Švarić-Urli Treppo sve vrste cigla i opeka. Uložnice prima tvornica u potpunosti vrijednosti i bez ikakvog odbitka. Ova pogodnost dobro će doći onima, koji namjeravaju da grade a nemaju gotovog novca. Mogući pripomoći će ova mjera podizanju naše građevne djelatnosti.

Šala bila — šala bu.

Primamo: To je stara i istinita riječ. No jednako je istinita i ona, da je u šali pola istine. Prema tome i šala, akoprem je njeno polje veoma prostrano, ima svoje granice. Ako ih prijeđe, postaje lako neukusnost.

Tako su — govoreći sine ira et studio — po sudu nekih imale iz programa ovogodišnje samoborske redute ispasti neke točke, jer je to bila javna priredba za širu publiku, na koju se pozivalo »njih gospodstvo s poštovanom familijom«, dapače i mjesno svećenstvo. Nije trebalo onoga jednog »plesa« jer nije niti umjetnost niti šala, iako ni one govornice bez duhovitosti. Vjerske svetinje nikako ne smiju biti predmetom šale pa ni pokladne, makar bila i mnogo opreznije servirana. Nikada ne valja pogađati širenju one bolesti, koju možemo nazvati »Der moralische Schwachsinn«, kad se i onako previše širi! Vjerujemo, da priredivači, ako su i pogrešili, moguće nijesu imali zle nakane pak zato za ovaj put i kažemo samo: »Šala bila, šala bu«, nu vazda u okviru!

Liga za pobijanje tuberkuloze.

Kupujte i čitajte »Narodna čitanka o zdravlju« Narodnoga zdravija, u Zagrebu.

Cjena je 10 Din. Dobiva se kod svake knjižare u Samoboru. Knjiga je poučna, lijepo ilustrovanja i prikladni dar za školsku djecu.

Dr. Ortynski

Za školsku kuhinju

Gospođa L. Bošnjak darovala je za škol. kuhinju u Samoboru vreću krompira, 10 litara bažulja, 3 litara kaše, 5 kg brašna, 2 kg masla na čemu joj uprava škole najljepše zahvaljuje.

Vojno-Veteransko društvo B. Jjačića

preselio je svoje drastične prisornje od g. Franje Bastjančića u prostorje g. Franje Ostakovića u Tabarcu. — Društvenim je liječnikom izabran g. dr. Vidmar Magat.

Odbor.

Oboljenja od gripe.

U posljednjih nekoliko dana gripe se veoma raširila po Samoboru. U mnogim kućama bujaje po nekoliko akucanja. Pritom gripe ovaj puta pr. čno je ostra. Nastupa sa visokom temperaturom, koja potraje po nekoliko dana. Samoborci nastoje raznim načinima da se očuvaju zaraze a svakako je ovaj sa jakim i vrućim »gljivom« najpopularniji!

Pojava krivotvorenih pedesetdinarki.

U Samoboru i okolnim selima periodično se pojavljuju falsifikati kovanog novca. Prošle godine pronađena je u Čatežu cijela radionica krivotvorenog novca i krivci već

danas sjede na robiji. Nekoje od tih falsifikata lako je raspoznati i po boji i po zvuku, dok su nekoji tako dobrom izrađeni da ih je zaista teško raspoznati. Tako je i slučaj sa pedesetdinarkom, koja se jučer pojavila u Samoboru. Ovaj falsifikat lito je da proturi radnik iz Kerestinca, Erik Pinar, podrijetlom Mađar. Pokušao je kod nekih trgovaca, ali kako su naši ljudi oprezniji i svaki komad kovanog novca bace na dasku da čuju zvuk, tako je i ovaj falsifikat otkriven. Novac je potpuno precizno izrađen i po obliku i po boji samo se razlikuju po zvuku. Radnik Pinar tvrdi da je ovu pedesetdinarku dobio na blagajni vlasništva na kojemu radi. Zandarmerija u Samoboru i Rakovpotoku vodi o tom slučaju izvide. Ovaj, moguće i nehotični rasturač falsifikata svojim sumnjivim ponašanjem pao je u oči samoborskoj policiji i ona je povelu prve izvide.

Nis provala.

U Samoboru događa se onako od vremena do vremena po neka provala. Ovoga puta uzeli su provalnici na nišan vile u Anindolu. Neke noći izvršen je cijeli niz uspješnih provala. Kod Fresla razvalili su provalnici vanjska vrata, prodrli u kuću i odnijeli tamo sve šta je bilo vrijednoga; među ostalim i nekih 18 stolnjaka, stolarski alat i razne druge stvari. U vilu Mirka Kleščića također su provalili i nanijeli štete. Najlošije je prošao Faraga. Kod njega su također razvalili vrata i upravo poharali vilu. Odnijeli su razne predmete, posteljinu, gramolon sa trideset ploča, jednu pušku i t. d. u vrijednosti preko deset hiljada dinara. I kod Buzine pokušali su da provale, ali im nije uspelo nego su samo kroz prozor ukrali neke stvari. Po radu ovih »majstora« vidi se, da se oni razumiju u »posao« i da su morali dobro proučiti prilike onih kuća, kad su izabrali vrijeme da su mogli tako nesmetano harati i pljačkati. Zandarmerija i policija vodi izvide, pa će valjda i koji od pljačkaša biti ulivačen.

U nekoliko redaka . . .

U običnoj svadi, zbog nekoliko gruda skoro bezvrijedne zemlje poginuo je čovjek. U Klakama desio se nadavno taj slučaj. Na nekom potociću, koji dijeli zemlju Mije Šatovića i Roka Slakopera, htio je Šatović da podigne neku branu i da skrene tok vode na susjedovu stranu. Nalšao u to Slakoper i svađa se započela. Riječ po riječ i Slakoper dohvatio veliki kamen i bacio ga u glavu Šatoviću, a ovomu na mjestu pukla lubanja rasuo se mozak i mrtav je pao u potok. I tako — zbog ničega — jedan u grob a drugi na robiji . . .

Počeli da po našim selima nestaju purani i kokoši . . . Nestaju u Maloj Gorici u Bestovju i drugdje . . . Tko zna kako bi dugo ta živad nestajala, da se jednog dana nisu svi ti purani i kokoši sastali na dvorištu zandarmerijske stanice u Vrapču. Doprati su ih tamo zandari a »pomagali su im« Mijo i Đuro Samboček . . . Vlasnici su bili obavješteni i odnijeli su svoju živad. A Mijo i Đuro imati će o toj stvari još malo da razmisle . . .

Kad našeg Sreskog suda dignuta je parnica sa neobćnom optužbom . . . Nije ni uborstvo, ni razbojstvo, ni tučnjava, ni krađa ili osumični, nego je samo optuženik kazao tužreju »da je sumnjiv« i zbog toga se sa da vodi parnica . . . Pisu se akti, troši se na obranu i optužbu, na poštaninu na bijege itd.

Neugodna stvar desila se učiteljici u Sv. Martinu. Jedan seljak došao je da pita za napredak i učenje svojeg mlađeg brata i nešto se zavadio sa učiteljicom. Došlo je do prave tučnjave, kod koje je seljak šakama povrijedio učiteljicu. Cijela stvar predana je sudu, koji će da povede istragu i da kazni krivca. Ovakav slučaj nije se u našem selu još n. kada dogodio. Od uvijek bio je seoski učitelj ili učiteljica onaj, na koga je selo gledalo sa poštovanjem i ljubavlju, a to je i normalan odnos.

Šport

Deset godišnjica naših nogometaša

Ovih dana održao je Hrvatski Športski Klub »Samobor« svoju desetu glavnu godišnju skupštinu i prama tome navršava se prvi decenij opstanka i djelovanja ovog nogometnog kluba u Samoboru. Već sama ta činjenica, da se jedan sportski klub održao kroz punih deset godina kod nas, veoma je povoljna. Kroz taj niz godina odigrano je mnogo utakmica sa više i manje sreće. U novom periodu, koji nastupa, starati će se naši nogometaši, da ovu granu sporta u Samoboru što više podignu i učine što popularnijom. Čim vrijeme dozvoli priređivati će se utakmice sa boljim zagrebačkim i drugim provincijskim klubovima. Nova uprava, koja je birana na posljednoj glavnoj skupštini, naročito će se starati, da te utakmice budu na jednoj zaista sportskoj visini.

Za predsjednika biran je Pero Šošarić, podpredsjednik je Stjepan Gregurić, tajnik Stanko Vugrinec, a blagajnici Stanko Vuković i Ljudevit Ivanščak.

U odbor ušli su: Gabro Medved, Franjo Mataušić, Drago Plečko, Petar Milobara i Josip Tkalčić. U Nadzorni odbor: Drago Radmilović, Ervin Šver i nadzornik igrališta Rudolf Horvat. Referent je Milan Škrnec a oružar Ivan Ivanščak.

Prošle godine odigrali su naši nogometaši nekih 25 utakmica, od kojih je 15 svršilo sa pobjedom domaćih. Igralo se većinom u Samoboru, a bili su i na gostovanjima u Zagrebu, Krškom i Glini.

24. II, održao je bicikl. klub »Samobor« glavnu skupštinu na kojoj je izabran novi odbor s gg.: predsjednik Vugrinec Hinko, a dalje Ljubek, Mahović, Vukasović, Kovačić, Kolman, Šipek, Golac, Kuhar.

Predviđeno je nekoliko utрка na razne daljine.

Prodajem

200 □ hvati gradilišta, dvije ulične fronte, hvat 40 din. Uпитati Perkovića ul. 90 — Bejjak

Iznajmljuje se stan

od 2 sobe i kuhinje. — Uпитati Toplička ulica br. 2

DOSTAVLJAM

puno mlijeko (Volimilich) u kuću. Dostava sijedi ranim jutrom ili na večer. — Cijenjene narudžbe primaju se u Šmidhenovoj ulici br. 39 kod gđe Vilme pl. HERŽIĆ.

ZA IZNAJMITI

stan u I katu od 3 sobe, kuhinje, kupaoalice i nusprostorija odmah. Uпитati Gajeva ulica 38.

Traže se vozari

(furingaši) za razvoženje opeke u Zagrebu. U obzir dolaze i vozari izvan Zagreba koji mogu da presele na neki rok svoja kola u Zagreb. Uпитati: Ciglane A. MÜLLER, Zagreb, Varšavska ulica 3.

»Samoborski List« izlazi svakog 1 i 15 u mjesecu. — Pretplata sa poštom na cijelu godinu iznosi 25 D. Inozemstvo 30 D. Uprava i uredništvo: Livadićeva ulica broj 2. Vlasnik i odgovorni urednik Slavko Šek. — Oglašavanje prima uprava prema cjeniku. Za oglašavanje, koji se više puta izvršuju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju. Tiskar Samoborske tiskare Slavko Šek.